והוא כמו שלמדנו שאמר אברהם לקב"ה שאם יתחייבו ישראל בעוונם, תפרע מהם בצער הגלות ולא תכניס אותם בגיהנם, מאחר שגם גלות וגם גיהנם לא יכולים לסבול בני ישראל.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִסְתְּכַם עַל יְדוֹי, דְּכָל זִמְנָא דִּי יְחוּבוּן יִשְׂרָאֵל, יִפְלוּן בְּגָלוּתָא, וְיִשְׁתַּעְבְּדוּן בְּהוּ שַׁנְאֵיהוֹן ואז הקב"ה הסכים עמו שבכל זמן שיחטאו ישראל, אז הם יושלכו בגלות, ועי"כ ישתעבדו בהם שונאיהם[קסג]. **וּבְגִין כָּךְ, צוֹרֶם מְכָרָם וַדָּאי, וַיהוָה הִסְגִּירָם, וְאִסְתְּכַם עַל יְדוֹי** ומשום כך ודאי נאמר 'צורם מכרם וה' הסגירם', והוא מאחר שהקב"ה הסכים עם אברהם יפרע מהם בעולם הזה בגלות, ולא בעונש הגיהנם בעולם הבא.

משה הוכיח את ישראל בשירה שיזהרו שלא יפגמו בשכינה

תַּנְיָא, אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, מַאי טַעְמָא אוֹכַח לְהוּ מֹשֶׁה בְּהַאי שִׁירָה הֲכִי ולמדנו שאמר רבי יהודה מה הטעם שמשה

אור הרשב"י

[קסג] כדאיתא בבראשית רבה פרשת לך לך פרשה מד סימן כא, שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן אמר ארבעה דברים הראה לו, גיהנם, ומלכיות, ומתן תורה, ובית המקדש, א"ל כל זמן שבניך עסוקים בשתים, הם ניצולים משתים, פירשו משתים הם נידונין בשתים, א"ל במה אתה רוצה שירדו בניך, בגיהנם, או במלכיות ר' חנינא בר פפא אמר אברהם ברר לו את המלכיות, רבי יודן ור' אידי ור' חמא בר חנינא אמרו אברהם ברר גיהנם והקב"ה ברר לו את המלכיות, הה"ד (דברים לב) אם לא כי צורם מכרם זה אברהם, וה' הסגירם, מלמד שהסכים הקדוש ברוך הוא לדבריו, ר' הונא בשם ר' אחא אמר כך היה אבינו אברהם יושב ותמה כל אותו היום אמר במה אברר, בגיהנם או במלכיות א"ל הקדוש ברוך הוא אברהם קטע הדין מוניטא מן כדו, ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית לאמר מהו לאמר, באנו למחלוקת רבי חנינא בר פפא ור' יודן ור' אידי ור' חמא בר חנינא, רבי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

הוכיח את ישראל בזו השירה שיזהרו לבל יפגמו בשכינה הנקראת זאת, **בְּגִין דְּאִינְהוּ זְמִינִין לְמֵיעַל לְאַרְעָא, וּלְמִשְׁרֵי בֵּינַיְיהוּ שְׁכִינְתָּא, וּבְגִין כָּךְ אוֹכַח לְהוּ עַל דָּא'** אלא הוא מאחר שאז כבר היו עתידים ישראל להיכנס לארץ ישראל דמלכות, שהיא ארץ לז"א הנקרא ישראל, ומשום כך עתה הוא הוכיח אותם לבל יפגמו בה בכדי 'ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה'.

בשני מקומות עתיד הקב"ה להוכיח את ישראל ואומות העולם ישמחו לפי שעה

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בִּתְרֵי אַתְרֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זַמִּין לְאוֹכָחָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְחָדָאן אוּמּוֹת הָעוֹלָם ואמר רבי יצחק שבשני מקומות הקב"ה עתיד להוכיח את ישראל בניו, ואומות העולם ישמחו על כך[קסד]. **חָד דִּכְתִיב,** (הושע יב) **וְרִיב לַיְיָ' עִם יְהוּדָה וְלִפְקוֹד**

אור הרשב"י

חנינא בר פפא אמר אברהם ברר לו את המלכיות, הה"ד (תהלים סו) הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים.

[קסד] כדאיתא בויקרא רבה פרשת אמור פרשה כז סימן ו' א"ר שמואל בר נחמן בג' מקומות בא הקדוש ברוך הוא להתוכח עם ישראל ושמחו אומות העולם ואמרו כלום אינון יכולין להתוכח עם בוראן עכשיו הוא מכלן מן העולם בשעה שאמר להם (ישעיה א) לכו נא ונוכחה יאמר ה' כיון שראה הקדוש ברוך הוא ששמחו אומות העולם הפכה להם לטובה שנא' (שם ישעיהו א') אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו באותה שעה תמהו האומות ואמרו זו תשובה וזו תוכחה לא אתא אלא לאתפיגגה עם בנוי ובשעה שאמר להם (מיכה ו) שמעו הרים את ריב ה' שמחו אומות העולם ואמרו היאך אלו יכולין להתוכח עם בוראן עכשיו הוא מכלן מן העולם כיון שראה הקדוש ברוך הוא שאומות העולם שמחין הפכה להן לטובה שנאמר עמי מה עשיתי לך (שם מיכה ו') עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב תמהו כלם ואמרו זו תשובה וזו תוכחה זו אחר זו לא אתא אלא מתפגג' עם בנוי ובשעה שאמר (הושע יב) וריב לה' עם יהודה ולפקד על יעקב שמחו ואמרו היאך אלו יכולין להתוכח עם בוראן עכשיו הוא מכלן מן העולם מיד הפכה להם לטובה הדא הוא דכתיב בבטן עקב את אחיו

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

עַל יַעֲקֹב כִּדְרָכָיו וְגוֹ' מקום אחד הוא מש"כ וריב לה' עם יהודה וגו'. **שַׁמְעִין אוּמוֹת הָעוֹלָם חָדַאן, אַמְרֵי, הַשְׁתָּא יִשְׁתֵּצוּן מֵעָלְמָא** ובזה ישמעו את תוכחתו אומות העולם וישמחו, מאחר שהם יאמרו שעכשיו הם יאבדו מהעולם, **כַּד חָמֵי קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִינּוּן חַדָּאן, מַה כְּתִיב בַּתְרֵיהּ. בַּבֶּטֶן עָקַב אֶת אָחִיו וְגוֹ'. כַּד שַׁמְעִין, אָמְרִין, דָּא הוּא תְּשׁוּבָה** אמנם כאשר יראה הקב"ה את שמחתם מה נאמר אח"כ, בבטן עקב את אחיו וגו', דהיינו שחטאו של יעקב הוא מה שכאשר הוא היה בבטן אמו הוא אחז בעקב אחיו עשו, וכאשר ישמעו האומות שזהו חטאו של יעקב הם יאמרו וכי זהו התשובה וההמשך למה שאמר קודם הקב"ה בתוכחתו שהוא ידון את בניו, והרי היה צריך למנות את עוונותיהם ולא להזכיר רק את מה שעשה יעקב בהיותו בבטן אמו, ובזה תתבטל שמחתם ויהפך שמחתם לתוגה.

משל לאישה שהיתה לה קטטה עם בנה וקבלה עליו לפני הדיין

לְאִתְּתָא דְּהָוָה לָהּ קְטָטָה בִּבְרָהּ, אַזְלַת לְמַקְבֵּיל עֲלֵיהּ דִּינָא והוא משל לאשה שהיה לה ריב וקטטה עם בנה, שבזה היא הלכה

אור הרשב"י

אמר ר' יודן בר רבי שמעון משל לאשה אלמנה שקיבלה על בנה לדיין כיון דחמת דיינא דיתיב ודיין בנור ובזפת ובמגלבין אמרה אין אנא מודענא סורחנא דהדין ברי להדין דיינא כדון הוא קטל ליה דרכת עד דחסיל דיינא כיון דחסל אמר לה הדין בריך מה סרח עליך אמרה ליה מרי כד הוה במעי הוה מבעט א"ל כדין הוא עבד לך כלום א"ל לא א"ל זיל ליך דלית בהדא מלתא סורחן כלום כך כיון שראה הקדוש ברוך הוא שאומות העולם שמחים הפכה להם לטובה שנאמר בבטן עקב את אחיו מיד תמהו או"ה ואמרו זו תשובה וזו תוכחה זו אחר זו לא אתא אלא לאתפגג' עם בנוי.

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

לקבול עליו דין לפני הדיין והשופט, **חָמָאת לְדַיְינָא דְאִין נַפְשִׁין. מְנַיְיהוּ לְאַלְקָאָה, לְצַלְבָא, לְאוֹקְדָא** וכאשר היא ראתה את השופט שהוא דן דיני נפשות מי למלקות, ומי לתלייה, ומי להישרף, **אָמְרָה וַיי מַה אַעְבִיד מִן בְּרָא** היא אמרה אוי לי מה יעשה לבני. **כַּד סְיֵים דִינָא, אָמַר לְהַהִיא אִינְתּוּ, אִימָא, מַה אַעֲבִיד לָךְ בְּרִיךְ** ובזה כאשר סיים השופט לדון בדיני נפשות את אותם החייבים, הוא פנה אליה ואמר לאותה אשה, אמא מה אני יעשה לבנך, **אָמְרָה קוֹבְלַנִי, עכ"מ** היא אמרה קובלני וכו', וכתב המגיה עד כאן מצאתי, (ובגירסת הרמ"ק איתא המשך המאמר, **דְכַד הֲוָה בְּמֵעוֹי הֲוָה בְּעָיט בִי. אָמַר, דָא הוּא קְבִילוּ דִבְרָךְ, זִילֵי דְלֵית לָךְ כְּלוּם** ואז אמו אמרה שאני קובלת על בני שכאשר הוא היה במעי הוא בעט בי, ואז השופט אמר לה אם זהו הקובלנה שלך על בנך אז לכי מאחר שלא ניתן להענישו על כך, **כָּךְ אָמַר קֻבָּ"ה, וְרִיב לַה' וְגוֹ'. לְבָתַר דְחָדָאן שָׁאַר עַמִּים, אָמַר, בַּבָּטֶן עָקַב אֶת אָחִיו וְגוֹ', אִינּוּן תְּאֵבִין וְאָמְרִין, דָא טְרוּנְיָא דקב"ה אַייְתֵי עַל בְּנוֹי** כך אמר הקב"ה בבטן עקב את אחיו וגו' דהיינו שחטאו של יעקב הוא מה שכאשר הוא היה בבטן אמו הוא אחז בעקב אחיו עשו, וכאשר ישמעו האומות שזהו חטאו של יעקב הם יאמרו ויתמהו וכי זהו התשובה וההמשך למה שאמר קודם הקב"ה בתוכחתו שהוא ידון את בניו, והרי היה צריך למנות את עוונותיהם ולא להזכיר רק את מה שעשה יעקב בהיותו בבטן אמו, ובזה תתבטל שמחתם ויהפך שמחתם לתוגה. **אוּכְחָא תְּנַיְינָא, כְּתִיב לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְהוָ"ה** המקום השני הוא מש"כ לכו ונוכחה וגו',

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000